

Nader onderzoek
beschermde soorten

Iepenlaan 4 te Veghel

Rho adviseurs

Projectadviseur

Ruth van den Herik MSc

ruth@habitus.nl

0172-204060

Rapportage

Ruth van den Herik MSc

Documentcode

RHOA2019-41-NO-V1

In opdracht van

Rho adviseurs

Contactpersoon opdrachtgever

dhr. Stefan van Bogget

Opleverdatum

6 april 2020

Kwaliteitscontrole

Diede Melsen MSc

Overname, verveelvoudiging of openbaarmaking van dit rapport inclusief foto's is enkel toegestaan met toestemming van de eigenaar (de opdrachtgever) en onder vermelding van de bron.

Dit rapport is met de grootste zorg samengesteld. Desondanks aanvaardt Habitus geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of door toepassing van adviezen. Onze algemene voorwaarden zijn [hier](#) in te zien. Onze privacyverklaring is [hier](#) te vinden.

Een verklaring van onze documentcodes is te vinden op [onze website](#).

Adres: Tolnasingel 1 / 2411 PV / Bodegraven

Kvk-nummer: 61229628 / Btw-nummer: NL854262301B01

Rekeningnummer: NL14ABNA0494577894

<https://habitus.nl>

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	4
2.	METHODE	6
3.	RESULTATEN	8
4.	CONCLUSIE	9
BRONVERMELDING		10
BIJLAGEN		11

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt de aanleiding van het onderzoek beschreven. Vervolgens wordt het projectgebied beschreven en wordt het onderzoek afgekaderd.

1.1 Aanleiding

De opdrachtgever is voornemens een kantoorpand te slopen en te vervangen door 16 huurwoningen aan de Iepenlaan 4 te Veghel. Er is een ecologische quickscan uitgevoerd (Habitus natuur & landschap, 11 september 2018, RHOA2018-4-RAP). Uit de quickscan blijkt dat het pand geschikt is voor vleermuizen en de omgeving van het projectgebied geschikt is voor huismus. Er is soortgericht onderzoek uitgevoerd naar vleermuizen (Habitus natuur & landschap, 26 september 2019, RHOA2018-7-RAP). Er zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen binnen het projectgebied. Aangezien de opdrachtgever het pand graag wilt slopen binnen het broedseizoen, dient er nader onderzoek uitgevoerd te worden naar huismus (zie Hoofdstuk 2).

Het verstoren van broedende huismussen is verboden onder de Wet natuurbescherming. Daarom is nader onderzoek uitgevoerd om aan te tonen of uit te sluiten dat broedende huismussen binnen of direct rond het projectgebied aanwezig zijn.

1.2 Doel en centrale vraag

Dit nader onderzoek wordt uitgevoerd om te kunnen bepalen of de voorgenomen werkzaamheden in strijd zijn met de Wet natuurbescherming, zodat de opdrachtgever inzicht verkrijgt in eventuele aanvullende maatregelen die noodzakelijk zijn. De centrale vraag luidt dan ook:

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soort en functies?

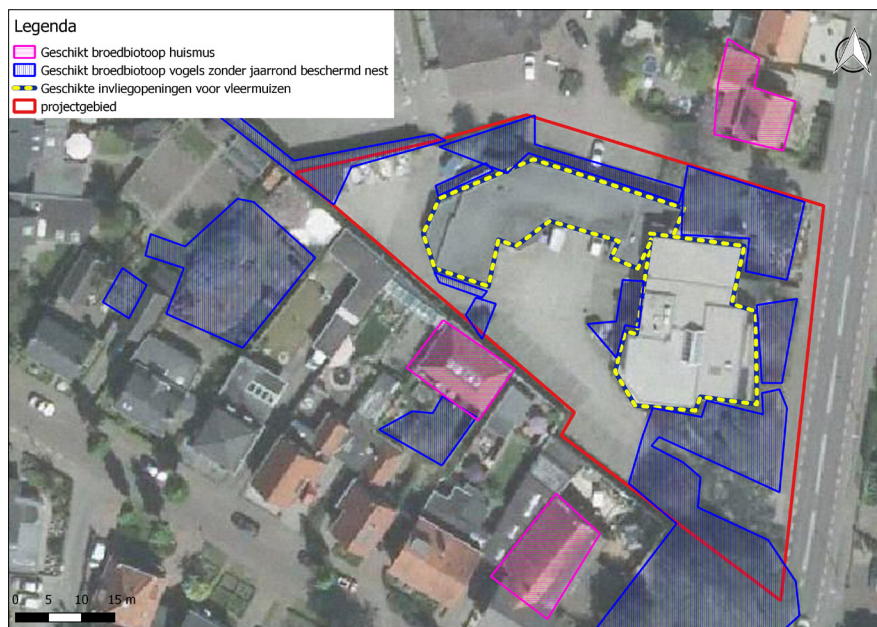
De onderzochte soort en functies zijn beschreven in hoofdstuk 2. Dit rapport geeft antwoord op bovenstaande vraag en biedt, indien mogelijk, maatregelen om overtreding van de Wet natuurbescherming te voorkomen. Is dit niet mogelijk, dan dient een ontheffing aangevraagd te worden.

Toelichting op de afbeelding

Een huismus was aanwezig in de struiken net buiten het projectgebied.

1.3 Projectgebied

Het projectgebied ligt aan de Iepenlaan 4 te Veghel en is gelegen in de provincie Noord-Brabant. De begrenzing van het projectgebied en de geschikte biotopen zoals bepaald tijdens de ecologische quickscan (Habitus natuur & landschap, 11 september 2018, RHOA2018-4-RAP) is weergegeven in Figuur 1. In de huidige situatie bestaat het projectgebied uit een kantoorgebouw met parkeerterrein. De bomen en beplantingen binnen het projectgebied zijn gerooid op 10 februari 2020. De omgeving van het projectgebied bestaat uit woonhuizen, tuinen, kantoorgebouwen en wegen. De werkzaamheden beperken zich tot het kantoorgebouw en de beplanting (reeds uitgevoerd).

Figuur 1: projectgebied en de mogelijke beschermde functies volgens de quickscan (Bron luchtfoto: PDOK, 2016).

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

Voor specifieke informatie over de voorgenomen werkzaamheden dient de quickscan met rapportcode RHOA2018-4-RAP geraadpleegd te worden. Globaal worden de volgende activiteiten uitgevoerd:

- 1.slopen van het kantoorpand;
- 2.nieuwbouw 16 huurwoningen.

De planning is om de werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen van 2020, waarbij het kantoorgebouw gesloopt wordt in april 2020.

1.5 Reikwijdte

Dit soortgericht onderzoek heeft alleen betrekking op:

- de onderzochte soorten en functies, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- het projectgebied zoals beschreven in paragraaf 1.3;
- de onderzochte elementen binnen het projectgebied, zoals beschreven in hoofdstuk 2;
- de werkzaamheden zoals beschreven in paragraaf 1.4. Als de werkzaamheden op een andere manier of volgens een andere planning worden uitgevoerd, zijn de conclusies van dit onderzoek niet meer van toepassing. In dat geval wordt geadviseerd om een nieuwe toetsing uit te laten voeren om te bepalen of de werkzaamheden volgens de Wet natuurbescherming kunnen worden uitgevoerd;
- de Wet natuurbescherming, niet op ander beleid of wetgeving.

De resultaten van dit onderzoek zijn maximaal drie jaar geldig. Dit soortgericht onderzoek kan voor de initiatiefnemer als bewijsstuk dienen dat natuuronderzoek is verricht.

1.6 Criteria

Het onderzoek en de onderhavige rapportage voldoen aan de interne proces- en kwaliteitseisen van Habitus natuur & landschap, bekijk deze [hier](#). Wij hebben onze eigen kwaliteitseisen opgesteld omdat voor ecologisch onderzoek niet altijd kwaliteitseisen beschikbaar zijn. Het doel van deze eisen is om een kwalitatief onderzoek te bieden (kwaliteitseisen). Het betreffen eisen over het proces (beoordeling, interpretatie), onderzoek (protocollen, inzet deskundigheid) en leesbaarheid (rapportage).

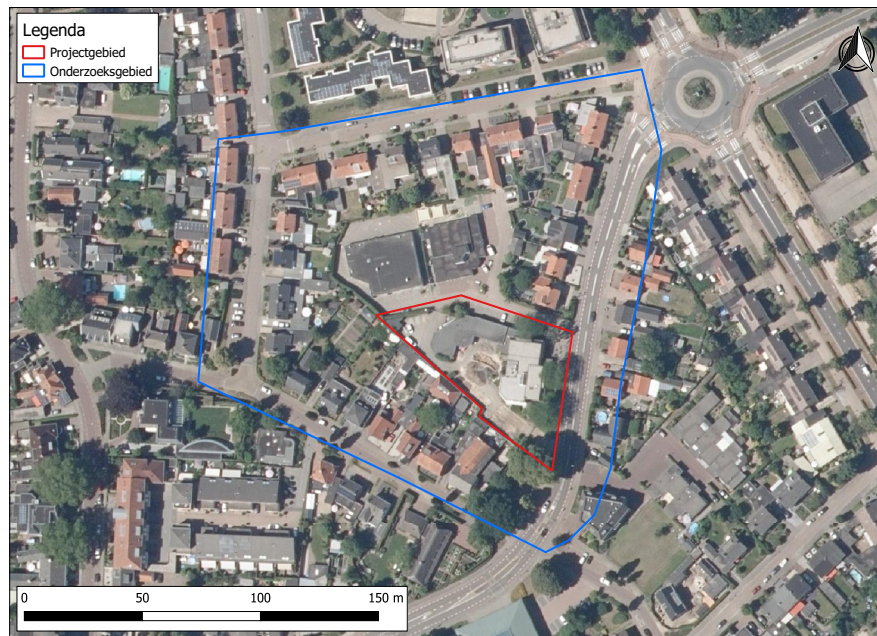
2. METHODE

In dit hoofdstuk wordt de onderzoeksmethodiek beschreven en wordt het onderzoek afgekaderd. Hier is beschreven op welke manier de gewenste informatie is verzameld. Daarnaast zijn de kopgegevens van de uitgevoerde bezoeken hier te vinden.

2.1 Huismus

De opdrachtgever is voornemens het kantoorgebouw te slopen tijdens het broedseizoen van huismus, in april 2020. Om die reden is besloten om in februari en maart 2020 vier bezoeken uit te voeren naar de aanwezigheid van huismus, de mogelijke nestlocaties en de functionele leefomgeving in de directe omgeving van het projectgebied. De aanwezigheid van huismus buiten het broedseizoen geeft namelijk een goede indicatie van waar huismussen aanwezig zijn en waar broedgevallen verwacht kunnen worden tijdens het broedseizoen. Wegens de hoge temperaturen en goede weersomstandigheden van het voorjaar van 2020 is de verwachting dat huismussen vroeger in het seizoen territorium- en/of nest-indicerend gedrag zullen laten zien. Daarom volstaan vier gerichte veldbezoeken in de periode februari tot en met maart (BJ12, 2017). Tijdens de bezoeken is er gezocht naar huismussen in de directe omgeving van het projectgebied (zie Figuur 2). Ook zijn zingende huismussen; andere gedragingen van huismussen die nest- en/of territoriumindicerend zijn en het functionele leefgebied in kaart gebracht.

Gezien de overzichtelijkheid van het projectgebied en de te onderzoeken gebiedsfuncties, is het onderzoek uitgevoerd door één vogeldeskundige. Het veldwerk is uitgevoerd met behulp van een Vogelbescherming Zwaluw 10x42 verrekijker. De bezoeken zijn uitgevoerd in de ochtend, omdat de huismus dan het meest actief is. Bovendien zijn de bezoeken uitgevoerd bij gunstige weersomstandigheden (BJ12, 2017; Netwerk Groene Bureau's, 2017).

Figuur 2: projectgebied en onderzoeksgebied (Bron luchtfoto: PDOK, 2018).

2.2 Gegevens veldbezoeken

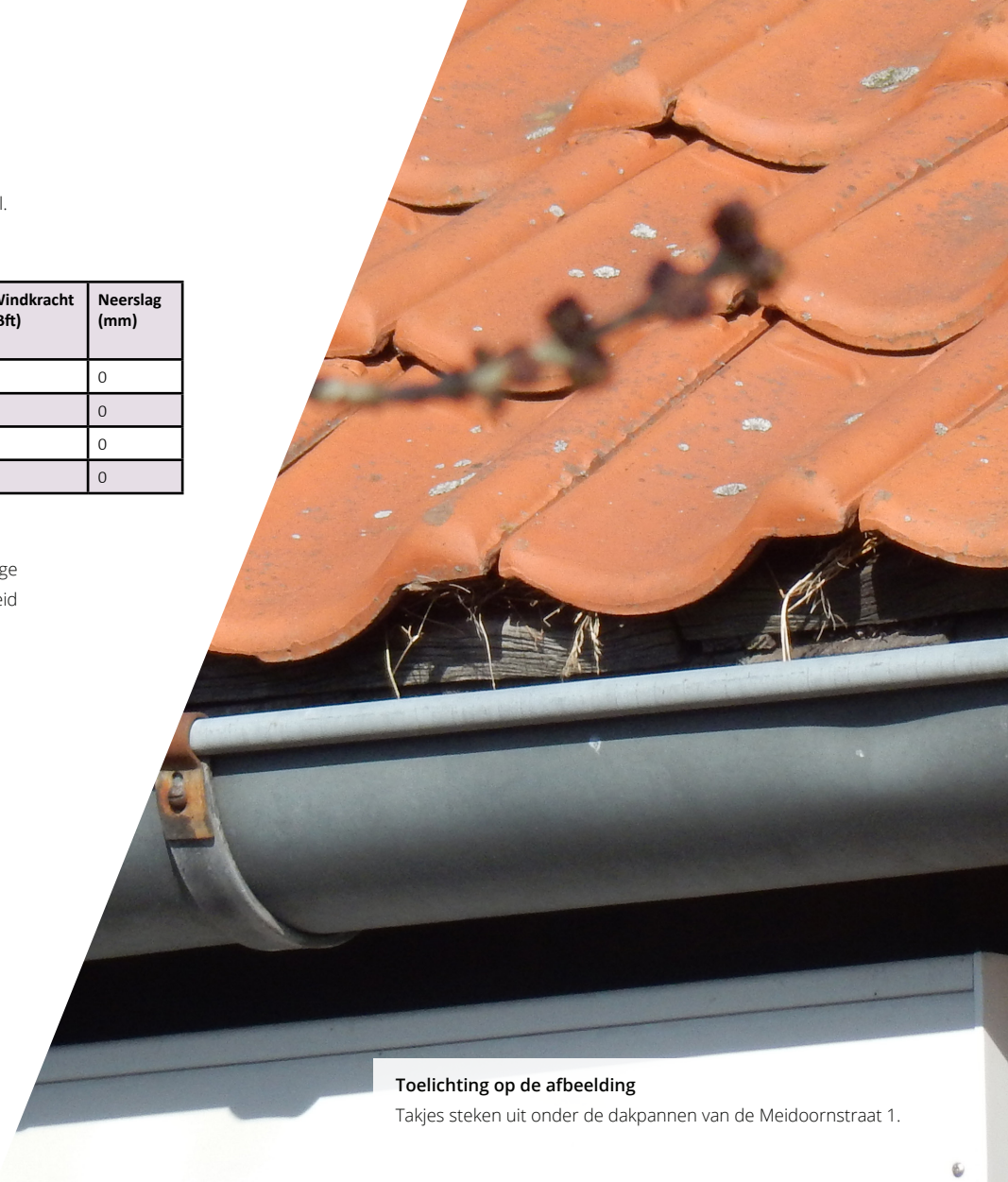
Het onderzoek is uitgevoerd op de data en met weersomstandigheden zoals aangegeven in onderstaande tabel.

Tabel 2: gegevens veldbezoeken

Waarnemer(s)	Datum	Zon op/ onder	Tijd van	Tijd tot	Temperatuur (°C)	Bewolking	Windrichting	Windkracht (Bft)	Neerslag (mm)
Ruth van den Herik	05-02-2020	08:10	10:00	12:00	5	3/8	NW	0	0
Ruth van den Herik	17-02-2020	07:48	09:45	11:45	9	1/8	ZW	4	0
Ruth van den Herik	03-03-2020	07:17	10:00	12:00	6	onbewolkt	ZW	4	0
Ruth van den Herik	17-03-2020	06:45	10:00	12:00	11	2/8	W	3	0

2.3 Deskundigheid onderzoekers

Zowel het veldwerk, projectadvies en controle van het rapport is uitgevoerd door deskundige ecologen. In Bijlage 1 zijn de cvs van de veldecoloog, projectleider en kwaliteitscontroleur opgenomen om deze deskundigheid aantoonbaar te maken.

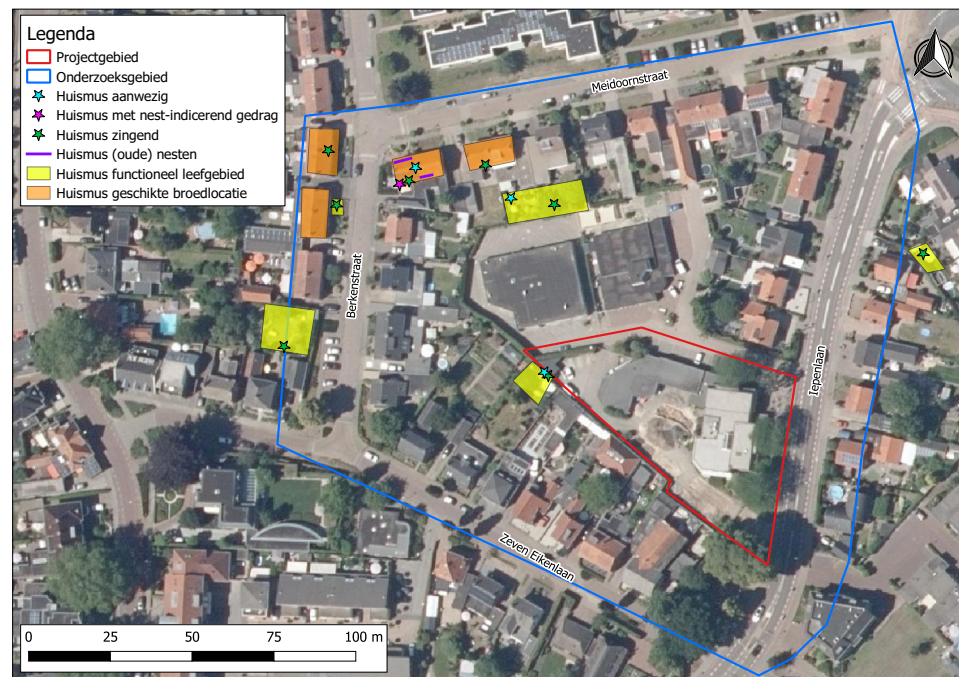
Toelichting op de afbeelding
Takjes steken uit onder de dakpannen van de Meidoornstraat 1.

3. RESULTATEN

Onderstaand is per soort(groep) beschreven welke gebiedsfuncties zijn aangetroffen. Functies van soorten die onderzocht zijn, maar niet benoemd, zijn uitgesloten. Het betreft een interpretatie van de waarnemingen uit het veld, welke zijn weergegeven in Bijlage 2 en 3.

3.1 Huismus

Er zijn tijdens alle vier de bezoeken huismussen aangetroffen in de omgeving van het projectgebied (zie Figuur 3). De huismussen zijn vooral aangetroffen bij de huizen aan de Meidoornstraat 1 en 3. Bij deze huizen zijn bij elk bezoek circa 5 tot 10 huismussen waargenomen. De huismussen waren aanwezig op het dak, in de dakgoot en onder de zonnepanelen. Ook zijn er zingende huismussen waargenomen. Bij het derde bezoek is er één huismus waargenomen die met takjes onder de zonnepanelen kroop. In de dakgoot aan zowel de noord- en zuidgevel zijn op meerdere plekken takjes waargenomen onder de onderste rij dakpannen. Ook andere woningen in de omgeving zijn geschikt als broedlocatie voor huismussen, waar ook zingende huismussen zijn aangetroffen. Dit betreffen de woningen aan de Meidoornstraat 5 en de Berkenstraat 8 t/m 14. Op een viertal plekken zijn er zingende huismussen aangetroffen in wintergroene struiken en hagen. Deze groene structuren maken onderdeel uit van het functionele leefgebied van de huismussen in de wijk. Twee huismussen, waarvan één zingend, zijn waargenomen in struiken net buiten het projectgebied. Deze huismussen zullen naar verwachting tot broeden komen op één van de geschikte broedlocaties rond het projectgebied. Er zijn geen huismussen aangetroffen binnen het projectgebied.

Figuur 3: Aangetroffen beschermde functies (Bron luchtfoto: PDOK, 2018). Door in te zoomen wordt de inhoud beter zichtbaar.

4. CONCLUSIE

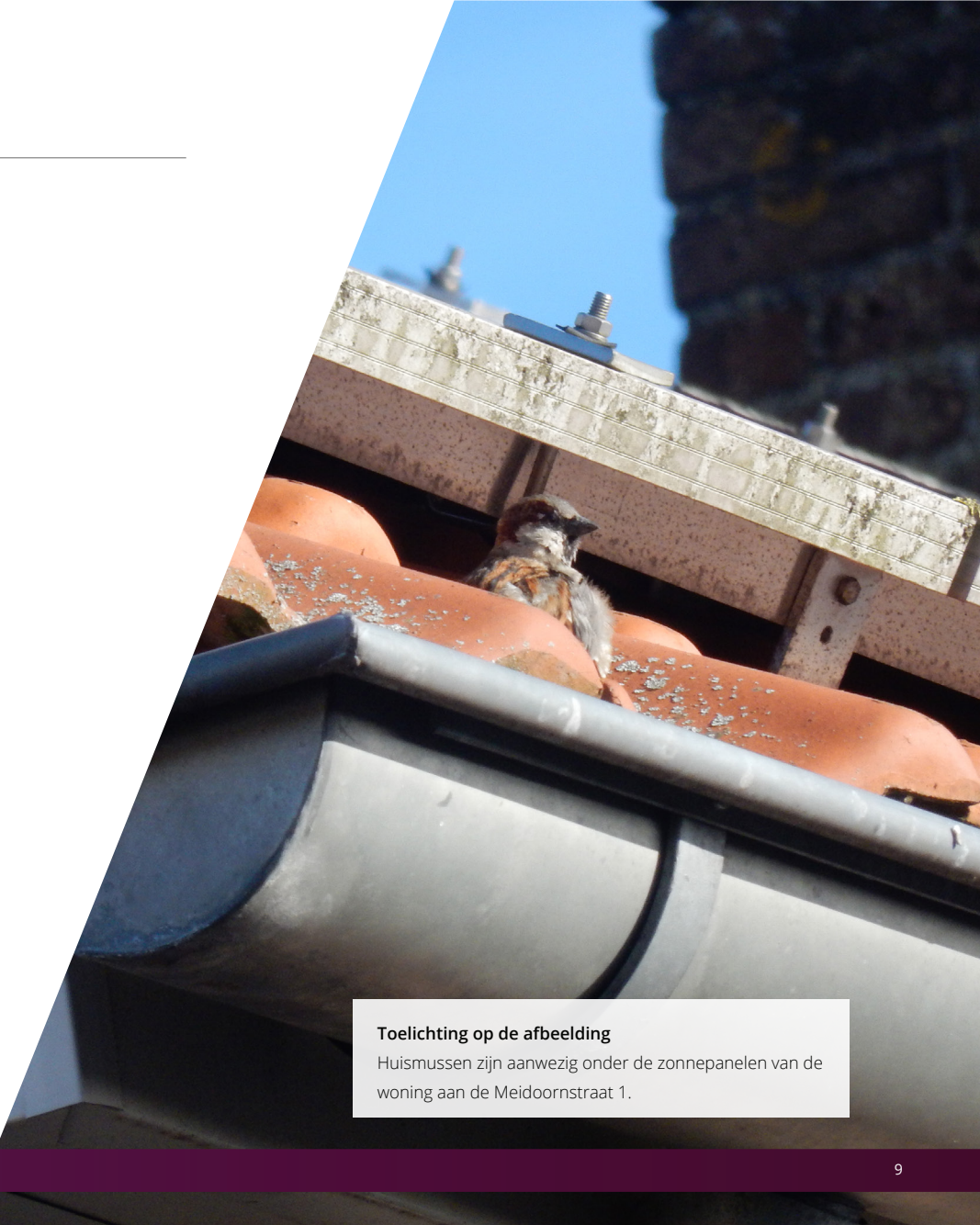
Onderstaand is de vraag beantwoord of er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt voor de onderzochte soorten en functies. Hierbij is toegelicht om welke artikelen het dan gaat. Daarnaast zijn aanbevelingen gedaan voor het vervolgtraject.

4.1 Toetsing en conclusie

Er zijn geen huismussen waargenomen binnen het projectgebied. In de omgeving van het projectgebied zijn meerdere huismussen waargenomen, voornamelijk rond de Meidoornstraat 1 en 3. De verwachting is dat op deze locatie meerdere huismussen tot broeden zullen komen dit broedseizoen. Ook is er functioneel leefgebied van de huismus aanwezig in de omgeving van het projectgebied.

Is er bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden kans op overtreding van de Wet natuurbescherming voor de onderzochte soorten en functies?

Bij uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden is er geen sprake van overtreding van de Wet natuurbescherming voor de huismus. De geschikte broedlocaties aan de Meidoornstraat en Berkenstraat liggen op minimaal 60 meter van het projectgebied. Op deze afstand is er geen sprake van verstoring als het pand aan de Iepenlaan 4 gesloopt zou worden gedurende het broedseizoen van huismus. In de struiken en bomen rond het projectgebied zijn waarnemingen gedaan van individuele huismussen. Dit groen maakt onderdeel uit van het functioneel leefgebied van de huismussen in de wijk en blijft behouden. Tijdens de werkzaamheden zal er enkel sprake zijn tijdelijke verstoring van individuele huismussen. Dit betreft geen overtreding.

Toelichting op de afbeelding

Huismussen zijn aanwezig onder de zonnepanelen van de woning aan de Meidoornstraat 1.

BRONVERMELDING

Alle bronnen zijn geraadpleegd op 31 maart 2020.

Literatuur

- Bij12 (2017). [Kennisdokument huismus](#)
- Netwerk Groene Bureau's (2017). [Soortinventarisatieprotocollen](#)

BIJLAGE 1 - CV's betrokken ecologen

Ruth van den Herik, MSc

Functie: projectadviseur en veldecoloog

Relevante opleidingen:

- wo master Animal Sciences aan de Wageningen Universiteit, met specialisatie animal ecology.
- wo bachelor Dierwetenschappen aan de Wageningen Universiteit, met specialisatie wildlife biodiversity.

Ervaring:

Ruth is sinds augustus 2018 in dienst bij Habitus. Sinds die tijd ondersteunt zij projectleiders met het uitvoeren van veldwerk en het opstellen van diverse rapporten, onder begeleiding van Benjamin Brandt. Vanaf mei 2019 voert zij haar werkzaamheden, waaronder quickscans, zelfstandig uit. Tijdens haar opleiding heeft zij een brede kennis opgedaan van ecologie en heeft zij ook een semester gestudeerd in Zweden, om zich meer te verdiepen in natuur- en wildbeheer. Ook heeft ze ervaring met wildcamera's. Ze heeft vooral interesse in vogels en landzoogdieren.

Diede Melsen, MSc

Functie: kwaliteitscontroleur

Relevante opleidingen:

- wo master Biology aan de Wageningen Universiteit, met specialisatie animal adaptation and behavioural biology.
- hbo Toegepaste biologie aan de HAS Den Bosch, met specialisatie ecologie.

Ervaring:

Diede is vanaf mei 2017 in dienst bij Habitus. In het eerste jaar heeft zij gewerkt als flexibele veldmedewerker en ervaring opgedaan in gierzwaluw- en vleermuisonderzoek. Sinds april 2018 is zij in dienst gegaan als (junior) projectadviseur bij Habitus. Sinds die tijd ondersteunt zij projectadviseurs met het uitvoeren van veldwerk en het opstellen van diverse rapporten, onder begeleiding van Benjamin Brandt. Vanaf augustus 2018 voert zij haar werkzaamheden zelfstandig uit. Tijdens haar opleiding heeft zij een brede kennis opgedaan van ecologie. Haar persoonlijke aandachtsgroepen zijn grondgebonden zoogdieren en vleermuizen. Van de volgende soortgroepen heeft zij bewezen over voldoende kennis te beschikken om een ecologische effectenbeoordeling uit te voeren: grondgebonden zoogdieren, vleermuizen, amfibieën, reptielen, vissen, vlinders, libellen, kevers en vogels.

BIJLAGE 2 - Waarnemingen op kaart

Figuur 1: Alle waarnemingen die gedaan zijn tijdens bezoek 1 zijn op de kaart weergegeven. Bij iedere waarneming is het aantal individuen weergegeven. Door in te zoomen wordt de kaart beter leesbaar.

Figuur 2: Alle waarnemingen die gedaan zijn tijdens bezoek 2 zijn op de kaart weergegeven. Bij iedere waarneming is het aantal individuen weergegeven. Door in te zoomen wordt de kaart beter leesbaar.

Figuur 3: Alle waarnemingen die gedaan zijn tijdens bezoek 3 zijn op de kaart weergegeven. Bij iedere waarneming is het aantal individuen weergegeven. Door in te zoomen wordt de kaart beter leesbaar.

Figuur 4: Alle waarnemingen die gedaan zijn tijdens bezoek 4 zijn op de kaart weergegeven. Bij iedere waarneming is het aantal individuen weergegeven. Door in te zoomen wordt de kaart beter leesbaar.

BIJLAGE 3 - Tabel met alle waarnemingen

Soort	Aantal	Gedrag	Datum	Tijd	X-coördinaten	Y-coördinaten
Huismus	5	Zingend	2020-02-05	11:02:00	5,546897	51,620764
Huismus	2	Zingend	2020-02-05	11:25:00	5,549113	51,620505
Huismus	1	Zingend	2020-02-17	10:06:00	5,547416	51,62019
Huismus	4	Zingend	2020-02-17	10:51:00	5,546463	51,620806
Huismus	5	Zingend	2020-02-17	10:54:00	5,546912	51,620757
Huismus	2	Zingend	2020-02-17	11:04:00	5,547477	51,620637
Huismus	1	Zingend	2020-03-03	11:16:00	5,54628	51,620262
Huismus	9	Aanwezig	2020-03-03	11:18:00	5,546835	51,620739
Huismus	1	Nest-indicerend gedrag	2020-03-03	11:20:00	5,546804	51,62072
Huismus	2	Zingend	2020-03-17	10:27:00	5,546473	51,620672
Huismus	6	Aanwezig	2020-03-17	10:28:00	5,546821	51,620727
Huismus	2	Zingend	2020-03-17	10:35:00	5,547455	51,620181
Huismus	1	Zingend	2020-03-17	10:40:00	5,547168	51,620764
Huismus	3	Aanwezig	2020-03-17	10:41:00	5,547285	51,620672

Tabel: Alle waarnemingen zijn in de tabel opgenomen. Het betreft de waarnemingen van alle bezoeken. In tabel 2 is te zien wie het bezoek heeft uitgevoerd.

Over ons

Habitus is een vooruitstrevend advies- en onderzoeksbureau voor biodiversiteit en natuurwetgeving. Wij zijn als organisatie **betrokken** bij de klant. Wij zorgen door **constante ontwikkeling** van onze diensten voor verhoging van de tevredenheid van onze klanten over onze dienstverlening. Wij zijn experts met **passie** voor ons vak en zorgen voor een soepel traject door kwaliteitsdiensten te bieden. Wij helpen onze klanten met praktisch advies over biodiversiteit en beschermde soorten. Wij geloven in langdurige samenwerking met opdrachtgevers, partners en collega's op een wijze die wederzijds voordeel oplevert.

Onze missie en kernwaarden

Het is onze missie om **de biodiversiteit te beschermen en te verhogen**. Met het team van collega's werken we dagelijks in vele projecten met passie aan onze missie. Met wetgeving gerelateerde adviezen dragen we bij aan de bescherming van soorten en zo aan bescherming van biodiversiteit. Met biodiversiteitsadviezen dragen we gericht bij aan het verhogen van de biodiversiteit. Onze kernwaarden zijn:

- betrokken bij onze klanten
- constante ontwikkeling van onze dienstverlening
- passie voor natuur.

Klanttevredenheid en kwaliteit

Wij staan voor de kwaliteit die we leveren. Onder kwaliteit verstaan wij de mate waarin aan de klantverwachting wordt voldaan of wordt overtroffen. De klant is dus degene die bepaalt of wij kwaliteit leveren. Onze dienstverlening wordt door klanten gemiddeld met hoger dan een acht beoordeeld. Dit geeft aan dat we een passende invulling geven aan de klantverwachting. Wij vinden dat we in eerste instantie zelf aan de lat staan voor de te leveren kwaliteit. Om die reden hebben wij dan ook onze eigen kwaliteitseisen geformuleerd. In samenspraak met onze opdrachtgevers bepalen we de gewenste kwaliteit van een dienst.

Over ons logo

Libellen zijn prachtige insecten. Het is dan ook geen toeval dat we voor inspiratie voor ons logo geput hebben uit de fraaie en diverse vormen die de orde van libellen rijk is. Wist je bijvoorbeeld dat elke soort unieke vleugelkenmerken heeft?

De paarse kleuren zijn een combinatie van blauw (dat staat voor stabiliteit) en de energie van rood. Paars staat ook voor **passie** en wordt verder geassocieerd met kracht, waardigheid (royalty), creativiteit en ambitie.

